

Korleis kom vi hit?
Kva gjer vi no?

Frå eit sekretariat sin ståstad!

Mine betraktninger om..

- Starten på valperioden
- Handlingstrappa
- Typiske orienteringssaker

Kom vi godt i gang...??

Bli kjent med resten av utvalet

Bli kjent med sekretariatet

Bli kjent med revisorane

Kva er
kontrollutvals-
rolla?

«Alt skjer på ein gong»

Få oversikt over
alt kommunen
driv med

Avklaring med ordførar

Forholdet til
kommunedirektøren og
administrasjonen elles

**Rett i gang med
kontrollutvalsplanen!**

Oppstarten vår (SEKOM)

- Første kontrollutvalsmøte i perioden som «bli kjent-møte» på hausten
 - Medlemene, sekretariat, revisor, kommunedirektør, ordfører
- Felles opplæring i 2 dager for utvala i Sogn og Fjordane 23. og 24. januar 2024
 - Kanskje ha dette 14 dager tidlegare neste gong..?
- Møte i alle utvala straks etter felles opplæring
 - Start på planprosessen
 - 3 – 4 møte i planprosessen
 - Planframlegg før sommaren for dei fleste
- Sak til noverande utval om neste planprosess
 - Inkludert evaluering av perioden
 - SEKOM har tankar for å gjere det endå betre neste gong!

Kontrollutvalsplan

- Grunnlaget for valperioden
 - Forvaltningsrevisjon og eigarskapskontroll
- Bygge på risiko og vesentlegheitsvurderingar
- **Paradoks:**
 - Planarbeidet skjer før utvalet har hatt anledning til å bli kjent med rolla og kommunen
- Korleis sikre:
 - At planen er eit godt verktøy
 - At planprosessen ikkje tek for mykje tid og ressursar (som kunne vore brukt til revisjonsprosjekt)

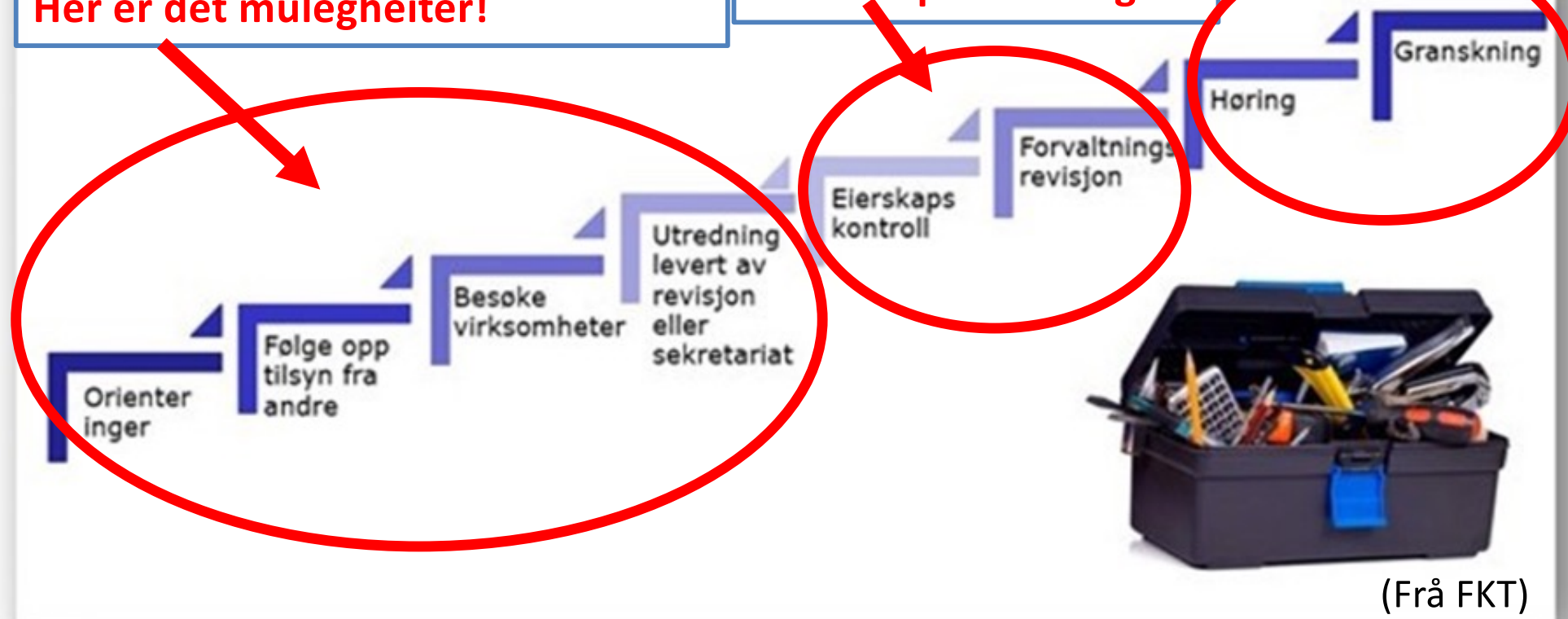

Handlingstrapp

Mest handlingsrom for utvalet.
Effekt med begrensa ressursbruk.
Her er det mulegheiter!

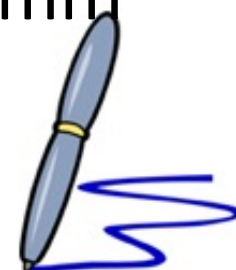
Fast «rytme».
Revisjonsressursane.
Vurdere prioriteringa!

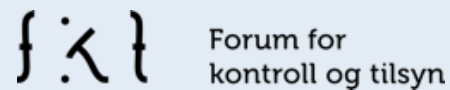
Uvanleg og
krevjande

Typiske orienteringssaker

- «Søv kommunedirektøren godt om natta»?
 - Internkontroll
 - Økonomistyring
 - Beredskap
- Statlege tilsyn
- Spørsmål til kommunedirektøren
 - Saker frå media, «på bygda», frå politisk miljø mm
- **Kontrollfokus!**

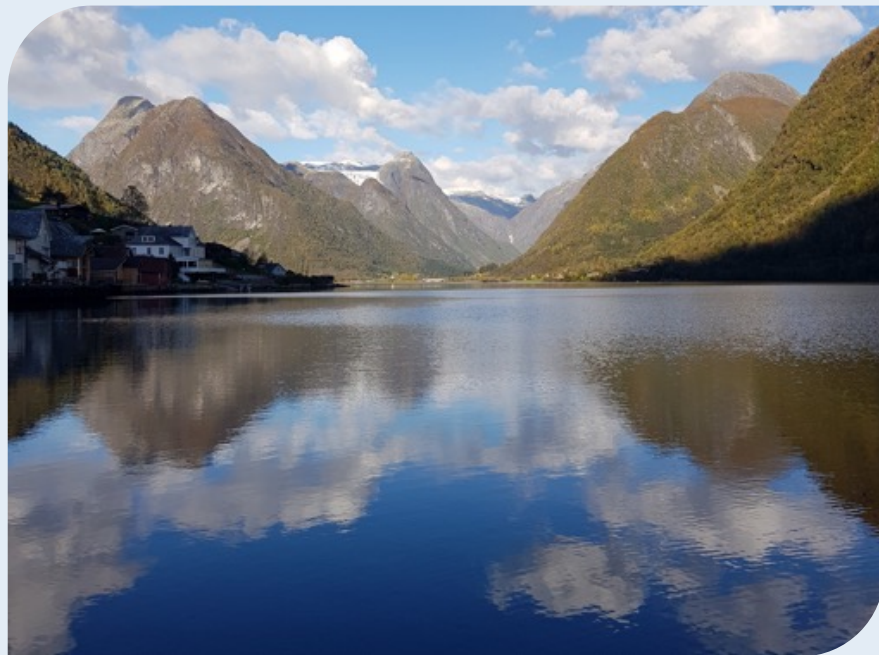
Forum for
kontroll og tilsyn

Hva kan kontrollutvalget engasjere seg i...?

Orienteringer og besøk som virkemiddel

2. oktober 2025

Agenda

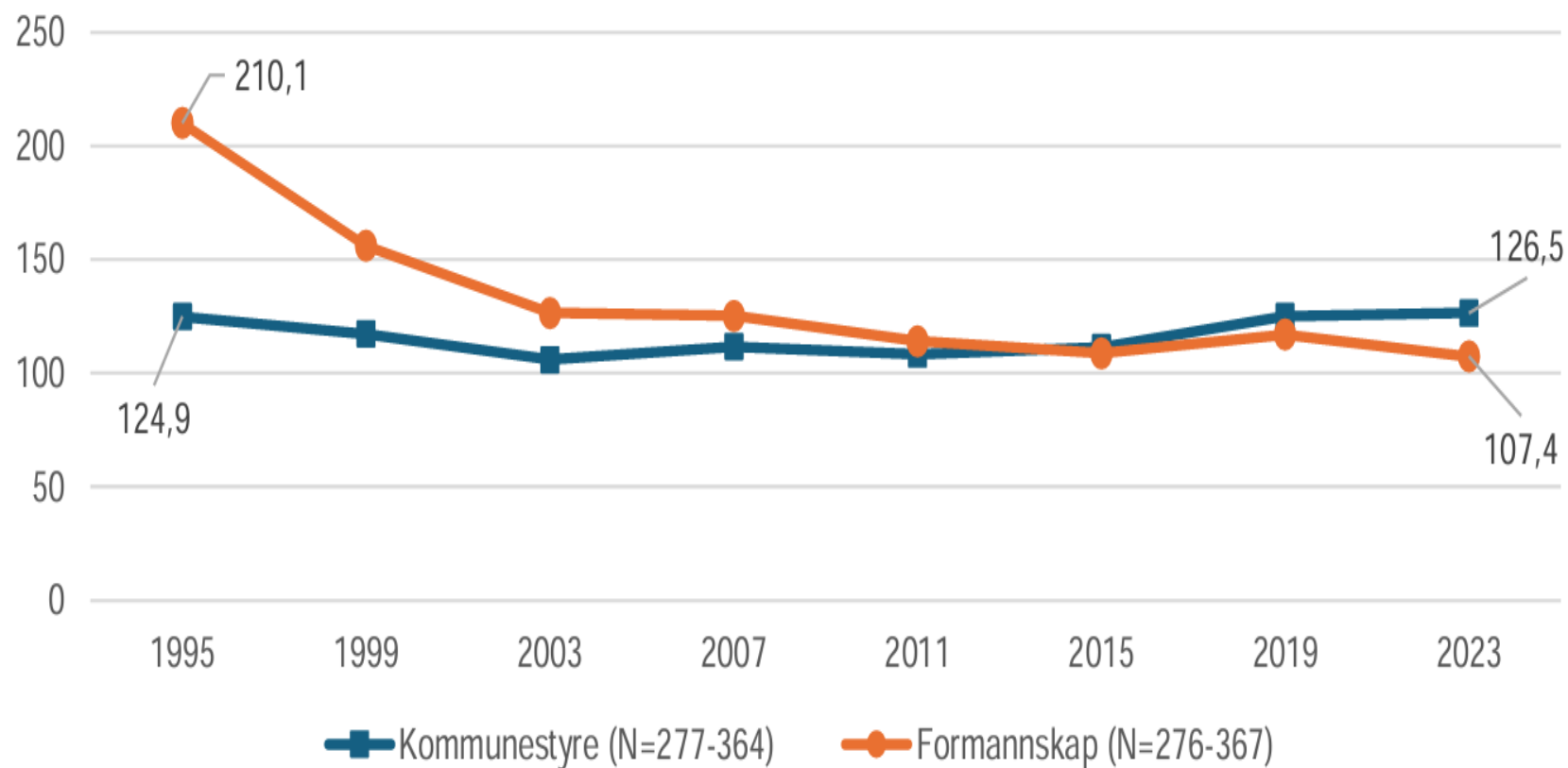

- ✓ Statistikk - antall saker
- ✓ «Virkemiddeltrappen»
- ✓ Trinn 1 orienteringer
- ✓ Trinn 3 virksomhetsbesøk

Kontrollutvalgets saker og møter

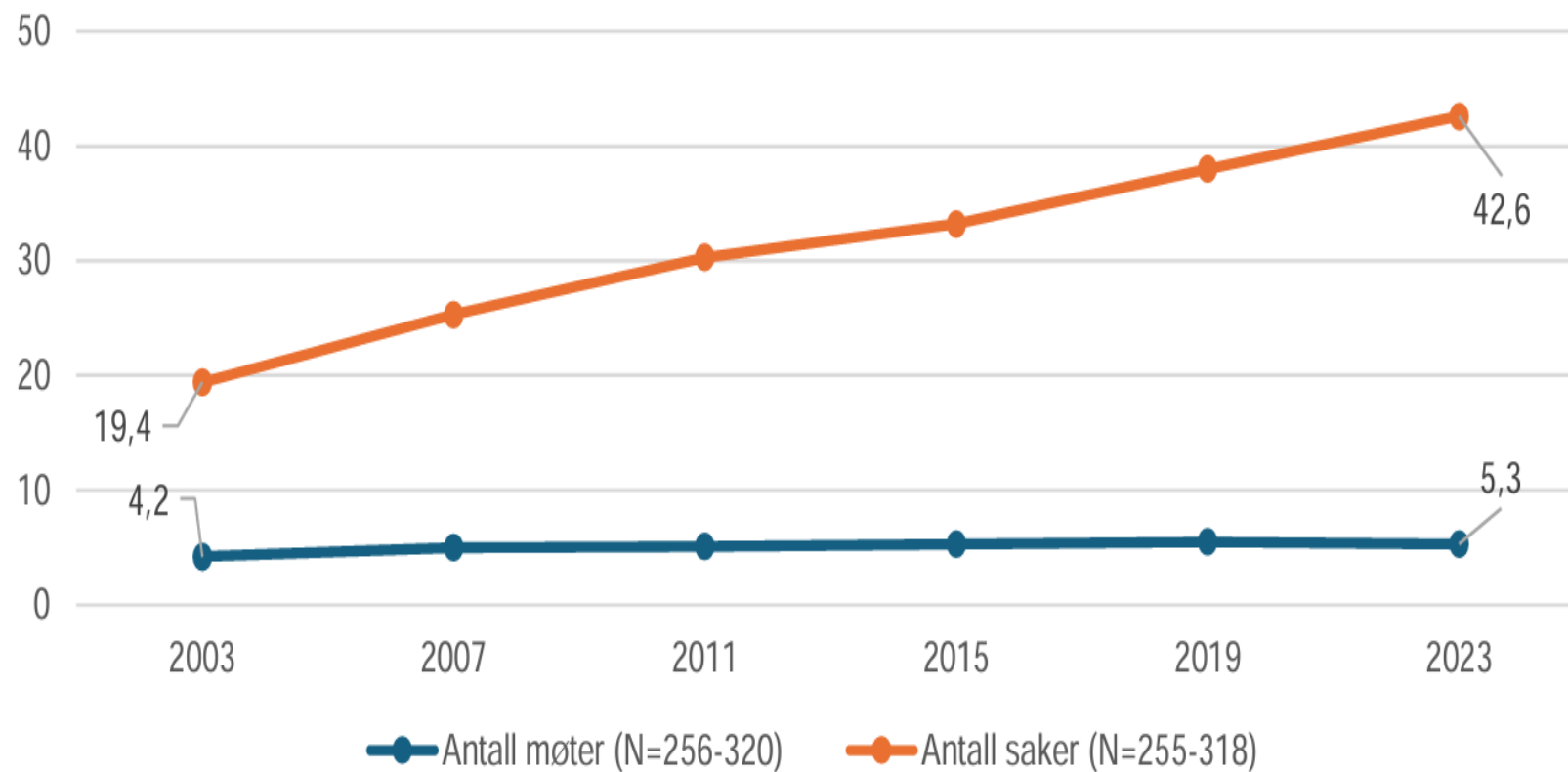
[KMDs organisasjonsdatabase Sluttrapport 2024](#)

Figur 2.4: Gjennomsnittlig antall saker behandlet i kommunestyre og formannskap 1995-2023

Spørsmål 3 og 6 i undersøkelsen om politisk organisering og møtevirksomhet.

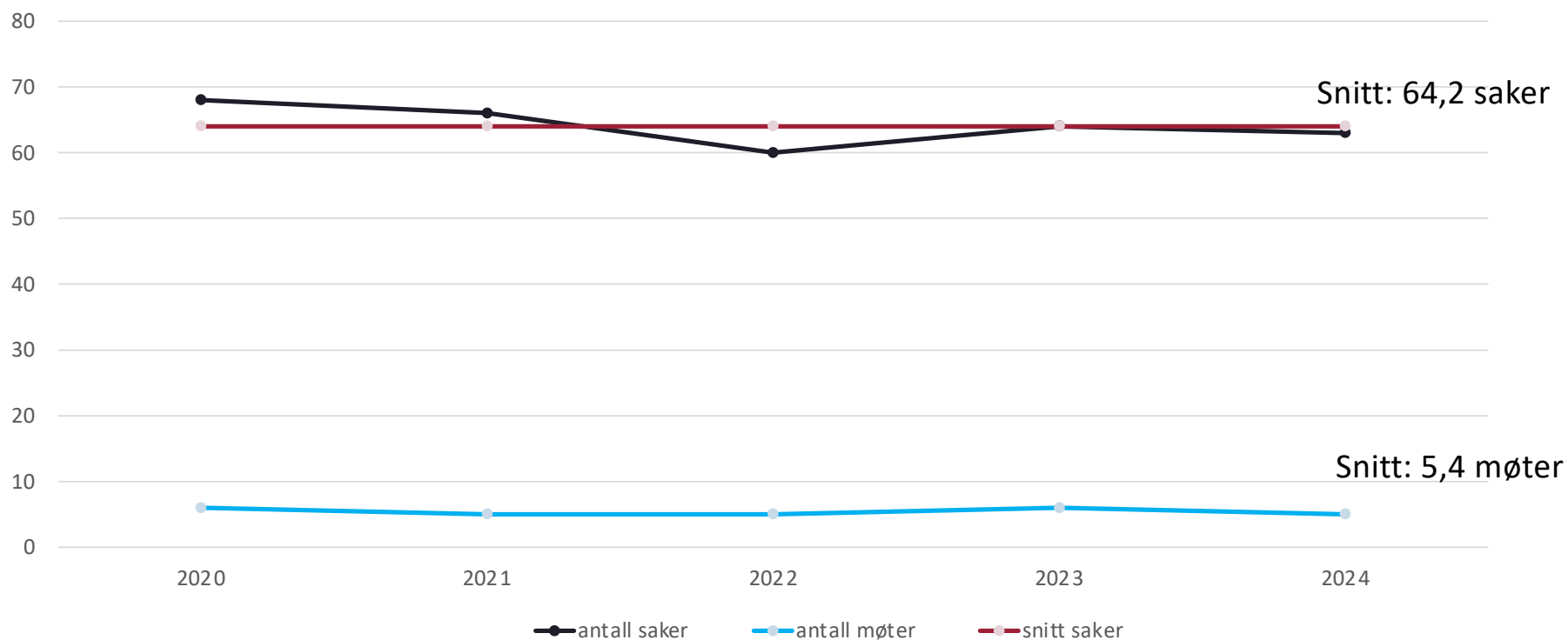
Figur 2.20: Gjennomsnittlig antall møter og saker behandlet per år i kommunens kontrollutvalg 2003-2023

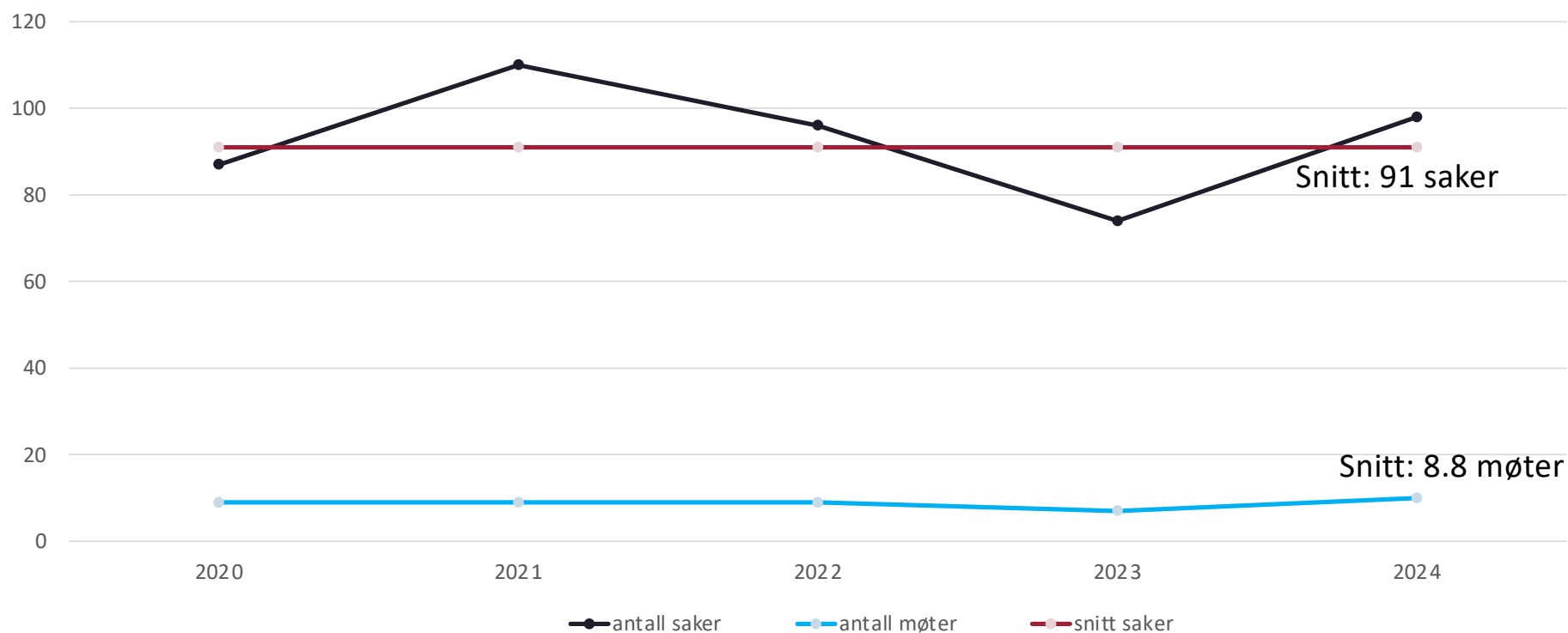
Spørsmål 3 og 4 i undersøkelsen om råd og utvalg.

— .. .

Statistikk – kontrollutvalget Askvoll

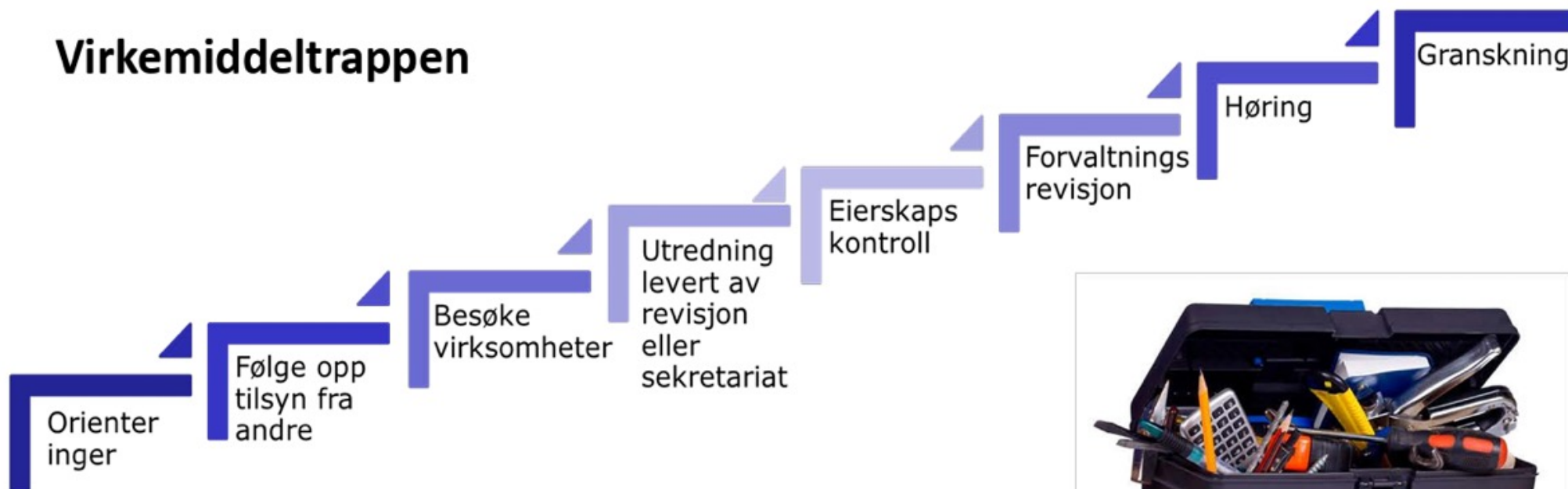

Statistikk – kontrollutvalget Sunnfjord

Kontrollutvalgets verktøykasse

Virkemiddeltrappen

Orienteringer

**Anbefaling for god skikk og
praksis i kontrollutvalgs-
sekretariatene**

Orienteringer fra
kommunedirektøren

Fastsatt av styrene i FKT og NKRF hhv. 01. og 08.11.2024

Orienteringer - generelt

Kontrollutvalget kan be om orienteringer når utvalget finner det nødvendig for å utføre sitt kontrollarbeid.

Dette kan for eksempel være aktuelt etter:

- ✓ «Rest» etter ROV-analysen
- ✓ Påseansvaret for økonomiforvaltningen
- ✓ Medieoppslag
- ✓ Henvendelser
- ✓ Statlige tilsynsrapporter

«Rest- ROV»

Sannsynlighet for at
uønskede hendelser skjer

Ofte				
Regelmessig				
Noen ganger				
Sjelden				
	Ubetydelig	Liten	Moderat	Alvorlig

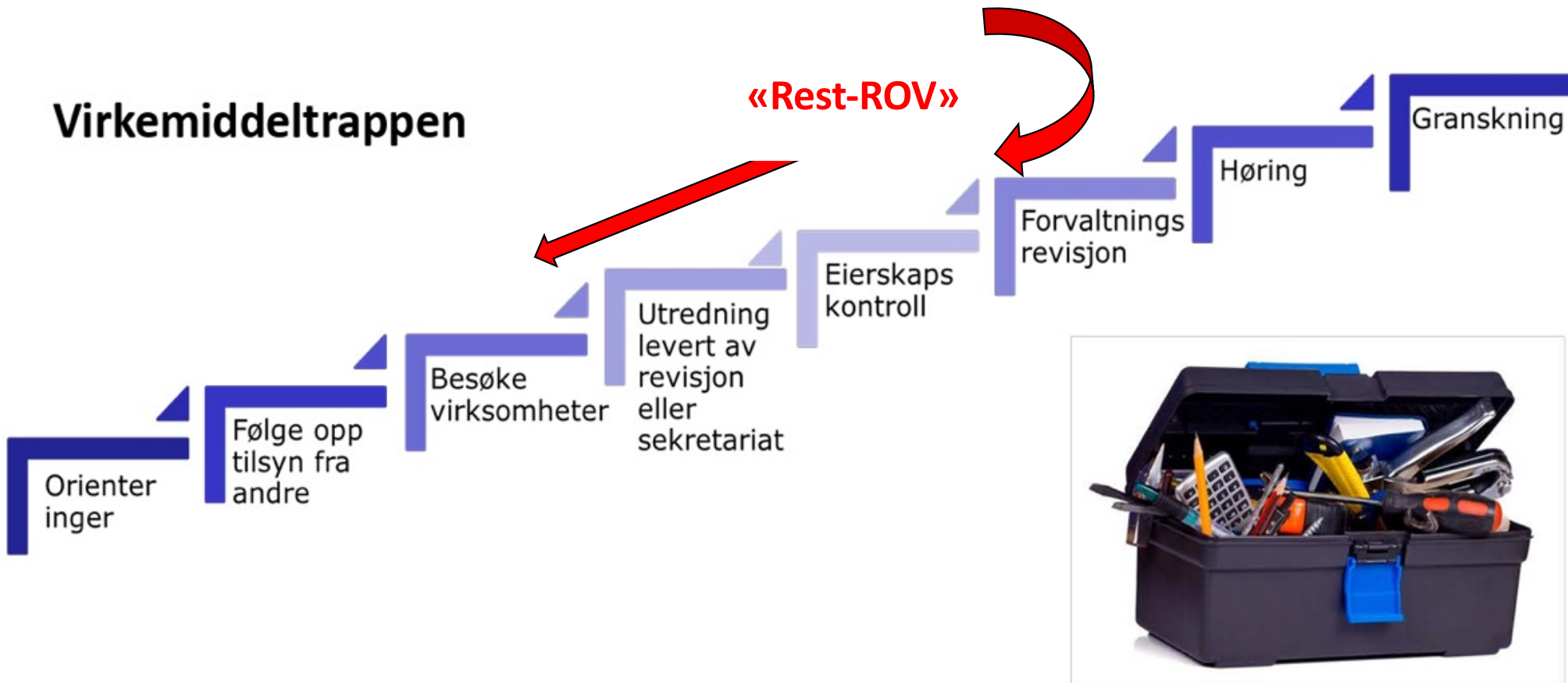
Negativ konsekvens

ROV -
Risiko- og
vesentlighets-
analyse

Hvordan kan kontrolluvalget følge opp ROV-analyser (risiko og vesentlighetsvurderinger) med andre kontrollhandlinger enn forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll?

Kontrollutvalgets verktøykasse

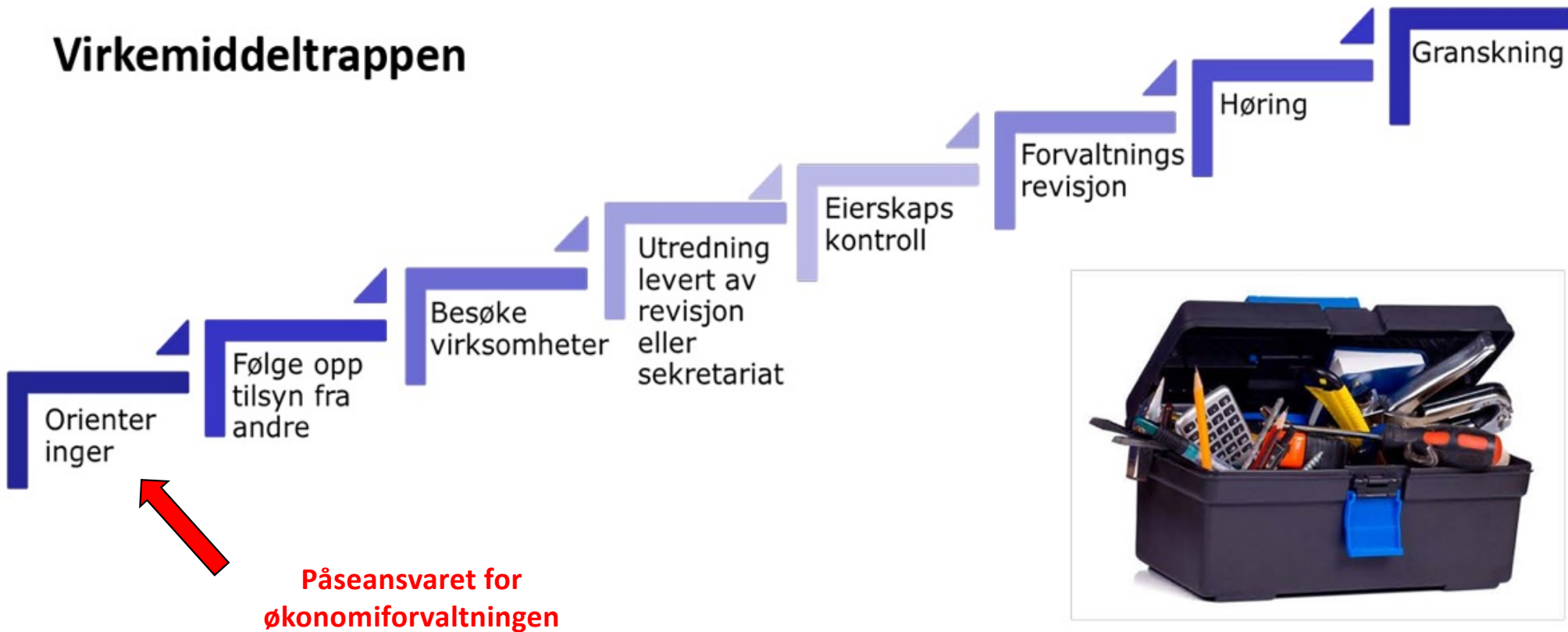
Virkemiddeltrappen

Hvordan kan kontrollutvalget utøve sitt ansvar
for å påse kommunens økonomiforvaltning er
forsvarlig?

Kontrollutvalgets verktøykasse

Virkemiddeltrappen

Spør kommunedirektøren om

- ✓ Hvordan har netto driftsresultat, gjeldsgrad og disposisjonsfond utviklet seg over tid?
- ✓ Er vedlikeholdsplaner realistiske og innarbeidet i økonomiplanen?
- ✓ Er det gjennomført risikovurderinger knyttet til økonomisk bærekraft?
- ✓ Er det etablert lokale handlingsregler for langsiktig økonomisk styring?

Har revisor kontrollert og evt. rapportert om vesentlige svakheter når det gjelder:

- ✓ Planlegging og budsjettering
- ✓ Regnskap og rapportering
- ✓ Låneopptak og avdrag
- ✓ Garantier og pantsetting
- ✓ Selvkostområder
- ✓ Offentlige anskaffelser og støtte
- ✓ Innfordring og krav

Orienteringer - generelt

Kontrollutvalget kan be om orienteringer når utvalget finner det nødvendig for å utføre sitt kontrollarbeid.

Dette kan for eksempel være aktuelt etter:

- ✓ «Rest» etter ROV-analysen
- ✓ Påseansvaret for økonomiforvaltningen
- ✓ **Medieoppslag**
- ✓ **Henvendelser**
- ✓ Statlige tilsynsrapporter

**Det er aldri dumt å starte oppfølging av en
henvendelse med en orientering fra
kommunedirektøren**

Sogndal-politikere trekker anken mot ansatt

Kommunestyret i Sogndal forkaster anken som kommunedirektøren alt har sendt til lagmannsretten. Samtidig inndrar de topplederens fullmakt.

Et stort flertall i kommunestyret landet på å trekke anken under det ekstraordinære kommunestyremøtet i Leikanger tirsdag. Foto: Hanne Wien

Relevante spørsmål:

- ✓ Hvem i kommunen har ansvar for å ta stilling til om en sak skal ankes, og hvordan involveres politisk og administrativ ledelse i beslutningen?
- ✓ Bør kontrollutvalget foreslå at det lages noen retningslinjer?

Hvorfor bør kommunestyret være involvert?

- ✓ Prinsipielle saker som kan skape presedens for kommunens praksis.
- ✓ Store økonomiske konsekvenser for kommunen.
- ✓ I slike tilfeller er det vanlig at kommunedirektøren legger frem saken for politisk behandling, og at kommunestyret eller formannskapet fatter vedtak om å anke.
- ✓ Omdømme til kommunen

Enkle spørsmål om sårbare grupper

- ✓ Barn mellom 0-18 år som lever med vold i nære relasjoner
- ✓ Har kommunen rutiner og beredskap ved seksuelle overgrep mot barn?
- ✓ [Oslo kommune har en egen rutine](#) for å styrke det tverretatlige og tverrfaglige samarbeidet mellom barnevern og politi

Enkle spørsmål om sårbare grupper

- ✓ Ingen skoleplikt, men rett til undervisning
- ✓ **Antall barn som undervises hjemme er tredoblet på 10 år**
- ✓ Hvor mange barn får hjemmeundervisning i kommunen?
- ✓ Kommunen har tilsynsansvar. Hvordan følges barna opp?

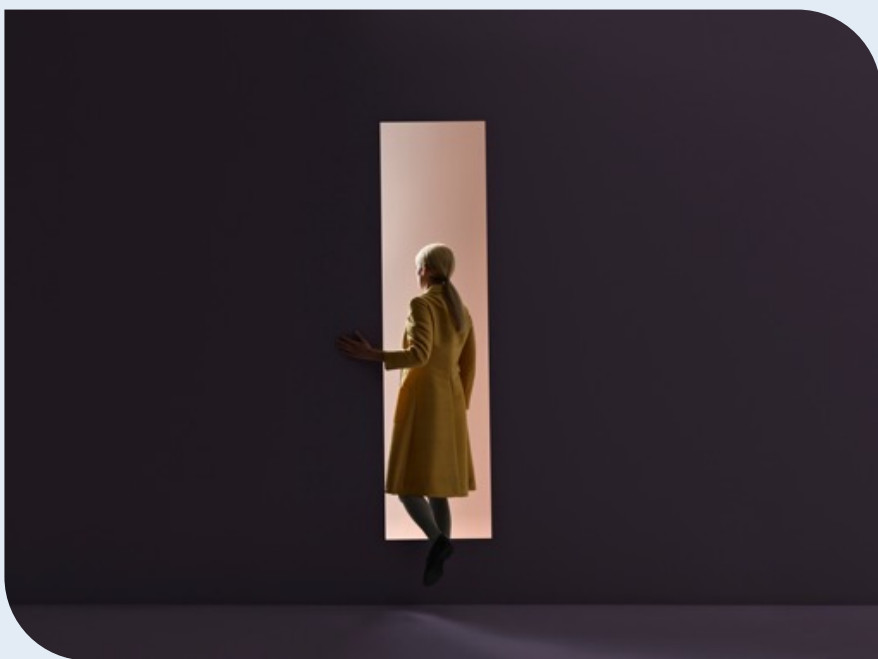
Innsyn

[artikkel fra KR](#) om sladding av navn i et vedtak om ansettelse av en kommunedirektør.

- ✓ Kontrollutvalgene bør følge med og spørre kommunedirektøren når søkerlister ikke offentliggjøres i hht. lov

Innsyn

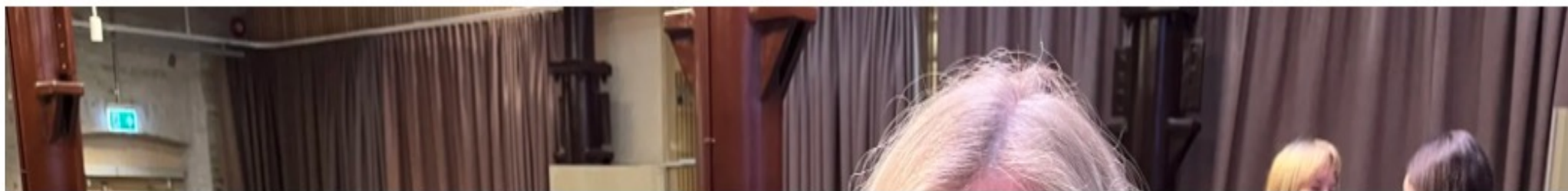

Innsynsbegjæringer

- ✓ Antall/statistikk
- ✓ Hvilke interne rutiner har kommunen for å behandle innsynsbegjæringer, og hvordan sikres at fristene overholdes?

Sivilombudet: – Mangel på svar er et omfattende og økende problem

Sivilombud Hanne Harlem er ikke overrasket over at statsforvalterne mottok 443 henvendelser om mangel på svar på innsynskrav i fjor.

INNSYN

Statsforvalteren gir fullt innsyn i chattelogger fra KI-skandalen i Tromsø

Tromsø kommune brukte KI for å utforme en rapport om skolekutforslag, men har nektet mediene innsyn i chatteloggene. Statsforvalteren har nå delt loggene.

Kommunen nektet mediene innsyn, men statsforvalteren har omgjort vedtaket og levert 673 sider med chattelogger til mediene.

Kommunen nektet mediene innsyn, men statsforvalteren har omgjort vedtaket og levert 673 sider med chattelogger til mediene. Foto: Terje Lien

NTB

Virksomhetsbesøk

Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgs- sekretariatene

Virksomhetsbesøk

Fastsatt av styrene i FKT og NKRF hhv. xx. og xx. xxxx 2025

Formål og forutsetninger

- ✓ Gjøre seg kjent med og skaffe seg kunnskap om hvordan kommunens virksomheter drives.
- ✓ Samtidig kan virksomhetsbesøket bidra til å gjøre kontrollutvalgsarbeidet kjent.
- ✓ Besøket må være en del av sakslisten som kunngjøres, og besøket må ha et eget nummer på sakslisten

Det som gjør virksomheter aktuelle for besøk kan for eksempel være

- ✓ En nyopprettet avdeling/virksomhet, nybygg
- ✓ Medieoppmerksomhet
- ✓ Politisk aktualitet
- ✓ Virksomheter som ikke er besøkt tidligere.
- ✓ Virksomheter som tidligere har vært gjenstand for forvaltningsrevisjon og eller eierskapskontroll, hvor det ble funnet forhold som kontrollutvalget fortsatt ønsker å følge opp etc.

Sekretariatet

- ✓ tar skriftlig kontakt med kommunedirektør eller daglig leder i selskapet for å avtale tidspunkt for besøket.
- ✓ avtaler med virksomheten hvem de skal møte under besøket
- ✓ planlegger besøket basert på utvalgets vedtak og innhenter nødvendig dokumentasjon.
- ✓ vurderer om personvern eller taushetsplikt krever at møtet lukkes, og avklarer dette med virksomheten før besøket.
- ✓ tar stilling til hva som bør gjøres av etterarbeid

Selve besøket

- ✓ Gjennomføringen av virksomhetsbesøket skal skje i tråd med prinsippet om møteoffentlighet.
- ✓ Kontrollutvalgets leder orienterer om utvalgets arbeid og hensikten med besøket.
- ✓ Virksomheten orienterer om sitt arbeid. Det vil være normalt at kontrollutvalget tas med på en omvisning.

Takk for at du hørte på

– kontroll og revisjon i kommunene

The background of the slide features a close-up photograph of several hands, likely belonging to different people, holding and stacking large, rough, grey stones. The image is overlaid with a semi-transparent blue gradient, which serves as the background for the white text.

– *på vakt for
felleskapets
verdier*

Kontrollutvalsdagen

30. september 2025

Grand Hotel Skei

Bærekraft

Hva trenger kontrollutvalgene å vite?

Mitt perspektiv

- Pålitelig informasjon
- Læring og forbedring

KONTROLLUTVALG

Av **Gjermund Gorset** (Ap), leder av
Kontrollutvalget i Trondheim kommune

Når virkeligheten spriker: **Helseplattformen**

«Rådmannen ønsker å være tydelig på at risikoen i gjennomføringen av den neste delen av prosjektet er stor. Erfaringen fra danske Sundhedsplattformen viser blant annet dette. Trondheim kommune vil bli vesentlig mer eksponert for risiko i form av kostnadsoverskridelser, interessekonflikter med spesialisthelsetjenesten, evnen til å stille faglige ressurser tilveie fremover og kontrollere omfanget av utviklingsarbeidet. Videre vil selve innføringen i organisasjonen være krevende og bety endringer for mange ansatte. Det er flere prosjekter i offentlig sektor som har opplevd slike utfordringer.»

Kommunedirektør i Tromsø Stig Tore Johnsen mener det er viktig at folk har tillit til de beslutningene politikerne skal ta. Foto: Terje Pedersen / NTB

Skoleskandalen i Tromsø: Kommunen brukte kilder som KI hadde diktet opp

Ønsket utbytte

- Å vite nok til å kunne spørre (og bestille)

Bærekraft

Hva forbinder du med bærekraft?

Join at menti.com | use code **8947 9932**

Hva forbinder du med bærekraft?

Bærekraftig utvikling er utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov.

«Vår felles framtid» (Brundtland-rapporten 1987),
kap. 2 s. 42

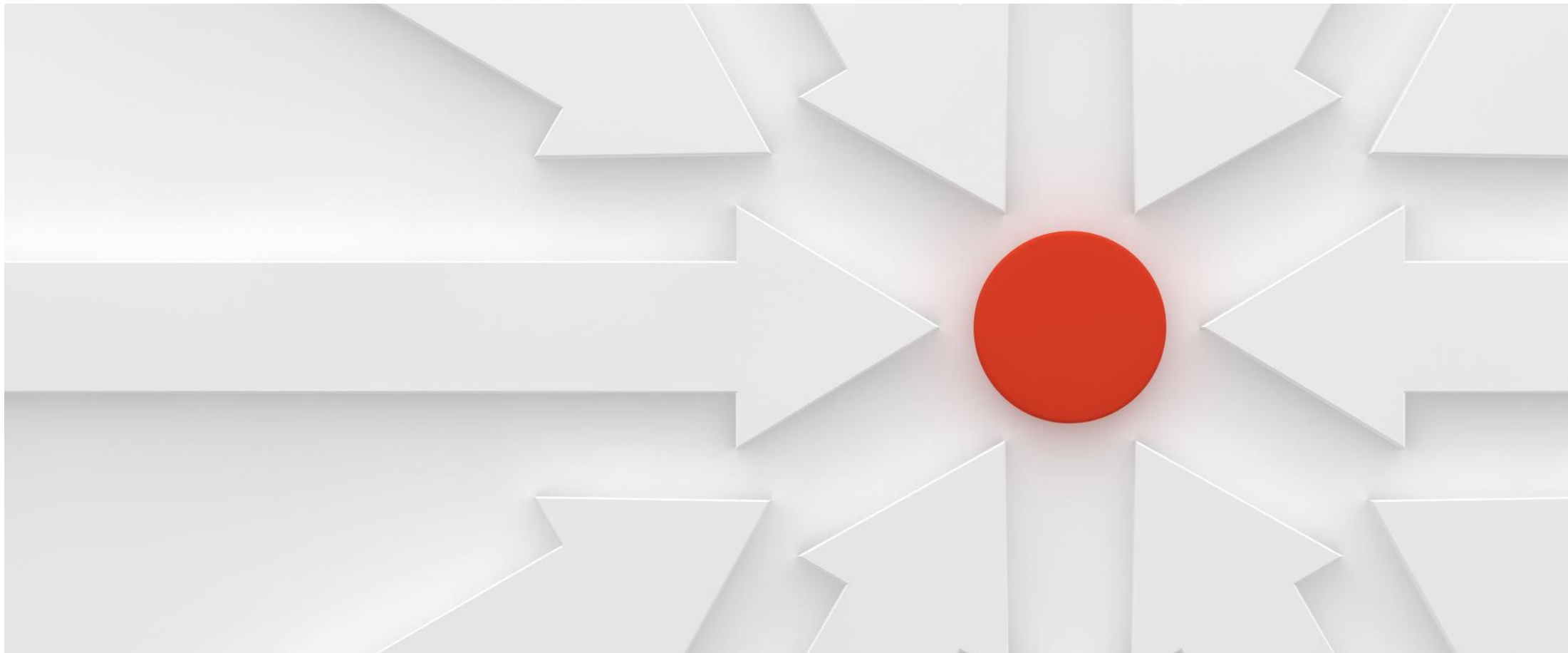
Kommunelovens § 1-1 – formålsparagrafen (andre ledd)

Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitskapende og bærekraftige.

FNs bæ

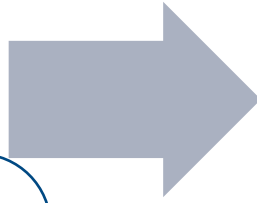
Bærekraft: Ikke en oppgave Et perspektiv

Bærekraftsrapportering – regnskapsrevisjonen

Privat sektor

- CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) – EUs bærekraftsdirektiv
- Gjelder i Norge fra 1.11.2024
- Gjelder store selskaper og selskaper av allmenn interesse
- Gjelder foreløpig ikke små og mellomstore selskaper
- VSME – Voluntary Sustainability Reporting Standard «CSRD light»

Offentlig sektor

- IPSASB SRS-ES-1 – ny rapporteringsstandard for offentlig sektor er på høring

Bærekraftsrapportering i tre dimensjoner – ESG

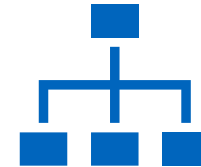
Klima og miljø (Environment)

Klima
Forurensing
Vann og marine ressurser
Biologisk mangfold og økosystemer
Ressursbruk og sirkulær økonomi

Sosiale forhold (Social)

Egen arbeidsstyrke
Arbeidstakere i verdikjeden
Berørte samfunn
Forbrukere og sluttbrukere

Virksomhetsstyring (Governance)

Forretningsskikk

Bærekraftsrapportering i tre dimensjoner for kommuner

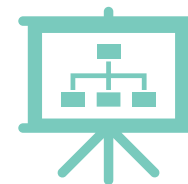
Klima og miljø (Environment)

Klimagassutslipp og -tilpasning
Naturmangfold og arealforvaltning
Avfall, ressursbruk og sirkulær økonomi
Miljøkrav i innkjøp og anbud
Vann og luftforvaltning

Sosiale forhold (Social)

Anstendige arbeidsforhold og HMS
Mangfold, likestilling og inkludering
Brukerrettigheter og tjenestekvalitet
Samfunnsansvar og lokal forankring
Sosial bærekraft i anskaffelser og leverandørkjeder

Virksomhetsstyring (Governance)

Etisk forvaltning og habilitet
Risikostyring og internkontroll
Mål- og resultatstyring av bærekraft
Innbyggerinvolvering og demokratisk styring
Digital informasjonssikkerhet

Kommunelovens § 1-1 – formålsparagrafen (andre ledd)

Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitskapende og bærekraftige.

Kommunelovens § 1-1 – formålsparagrafen (andre ledd)

Loven skal legge til rette for at kommuner og fylkeskommuner kan yte tjenester og drive samfunnsutvikling til beste for innbyggerne. Loven skal også legge til rette for kommunenes og fylkeskommunenes utøvelse av offentlig myndighet. Videre skal loven bidra til at kommuner og fylkeskommuner er effektive, tillitskapende og bærekraftige.

Hvorfor bærekraftsrapportering?

- To tredjedeler av de 169 delmålene til FNs bærekraftsmål kan kun nås gjennom lokal og regional handling
- Bærekraftsrapportering styrker **tillit og legitimitet**
- Bærekraftsrapportering gir **retning og prioritering**
- Bærekraftsrapportering gir bedre **politisk forankring og eierskap**

Gjeldende krav og føringer til kommunene

Offentlige anskaffelser

- Hovedregel (fra 2024): klima- og miljøhensyn skal vektes minimum 30 % i tildelingskriteriene

Klimaloven

- Fastsetter samlet mål i klimagassutslipp for Norge
- Klimaloven pålegger ikke offentlig sektor spesifikke utslippskutt, MEN deres innsats er avgjørende for å nå nasjonale klimamål

Nasjonale forventninger til kommunal og regional planlegging

- Regjeringen forventer at alle regionale og kommunale planer legger bærekraftsmålene til grunn i planarbeidet
- «Ingen skal utelates» - sosial og geografisk fordeling: Planlegging skal ivareta sårbare grupper og bidra til utjevning i hele landet

Hvordan ivareta bærekraftsarbeidet i kontrollutvalgsarbeidet?

Forvaltningsrevisjon

- Bærekraft som perspektiv på mange områder
 - Planarbeid – arealforvaltning – arealnøytralitet
 - Klima og miljø
 - Anskaffelser
 - Sosiale tjenester

Eierskapskontroll

- Bruker kommunen sitt eierskap til å sikre oppfølging av sine vedtatte bærekraftsambisjoner
 - Utøver kommunen eierskapet i tråd med kommunens eierstrategi og kommunale mål?
 - Setter kommunen som eier retning gjennom styrende dokumenter og regelverk?

....så hva tenker du nå?

Oppgaven

- Hvor kan bærekraftsperspektivet være aktuelt i min kommune?
 - Forvaltningsrevisjon
 - Planarbeid – arealforvaltning – arealnøytralitet
 - Klima og miljø
 - Anskaffelser
 - Sosiale tjenester
 - Er det noen av våre selskaper som er særlig aktuelle?
 - Er bærekraftsarbeid en del av eierskapsmelding – og finnes det eierstrategier?

Fremgangsmåte

1. Tenk alene i 2 minutter
2. Snakk flere sammen, pass på at alle kommer til orde
3. Skriv inn i menti

Hvor kan bærekraftsperspektivet være aktuelt i min kommune?

Avfallshandtering på kommunale institusjonar

Meir resirkulering

Cruise kai Nordfjord Havn

Utvikle eigarskap i fornybar energi

Arealplan og Arealbruk

Jordvern. Dyrka eller det som har vært dyrka mark, må sikres eksempelvis gjennom arealnøytralitet.

Arealplan - jordvern Balansert næringspolitikk Eigarskapskontroll av renovasjonsbesrift IKT, både innkjøp og bruk

Om det ikkje er innført, innføre anskaffingsmål rundt berekraft.

Kildesortering

Vikarbruk i helse

Arealnøytralitet i forbindelse med hyttebygging, bærekraftig rekrutteringsarbeid innen helsesektor,

Hvor kan bærekraftsperspektivet være aktuelt i min kommune?

Utvikle eigarskap i fornybar energi

næringspolitikk Eigarskapskontroll av renovasjonsbesrift IKT, både innkjøp og bruk

Arealnøytralitet i forbindelse med hyttebygging, bærekraftig rekrutteringsarbeid innen helsesektor, klima og miljø innenfor cruisenæringen.

Planarbeid. Kommunene må trenes til å se at det i framtiden (også i nær framtid) kan skapes verdier av å bevare natur og landskapsverdier.

Areal til hyttebygging

Cruisetrafikk

Arealforvaltning. Sosiale tenester. Våre selskap ift klima og miljø.

I forhold til arealdorvaltning.

miljøvennlige boliger

Cruisekai-bygge eller ikke-har vi nok strøum?-økonomi?

Bærekraft er aktuelt i all offentlig forvaltning

Hvor kan bærekraftsperspektivet være aktuelt i min kommune?

Bør være aktuelt i all offentlig forvaltning. Fastlandsforbindelse. Bærekraftsarbeid vert vanskeliggjort pga dårlig kommuneøkonomi.

Høgare miljøvekting enn 30%

Arial forvaltningen

Interkommunale selskaper må særlig forventes å ivareta alle medlemskommuners behov, bl.a gjennom selv å være en driver for bærekraftige tjenester og arealbruk

Areal

KVA planar har kommunane?

Vi har eigarskap i selskap som er aktuelle ja. Renovasjonsselskap til dømes

Arealforvaltning

Turisme

Hvor kan bærekraftsperspektivet være aktuelt i min kommune?

Utviklingen av cruiseturisme

Arealbruk, besøksforvaltning og bustadforvaltning!

Økt transport for å redusere kostnader i tjenester

Arealplan

Kommunale planer og kommunale tjenester

ENØK

Vedlikeholdsplanar for kommunale bygg

Nok hender i omsorgstenesta i framtida?

Sosiale tenester, kvar skal dei ligge og korleis skal tenestene organiserast?

Innkjøp val av miljøvenlege produkt.

Kontroll av SUM

Gjenbruk av bygg eller bebyggt areal

Hvor kan bærekraftsperspektivet være aktuelt i min kommune?

Økt transport for å redusere kostnader i tjenester

Arealplan

Klima og miljø - alle bilar skal vera elbilar
Planarbeid - få det langt på veg
sjølvfinansert. Eigarskap -
virksomheitsbesøk Arealplan -
klimaendringar

vedlikehaldsplanar for kommunale bygg

Nok hender i omsorgstenesta i framtida?

Tilrettelegging for gåing og sykling nær sentrum

Innkjøp var av miljøvennlige produkt.

Kontroll av SUM

Gjenbruk av bygg eller bebygd areal

Pause

The background of the slide features a close-up photograph of several hands, likely belonging to different people, holding and stacking large, rough, grey stones. The image is overlaid with a semi-transparent blue gradient, which serves as the background for the white text.

– *på vakt for
felleskapets
verdier*

Kunstig intelligens

Hva trenger kontrollutvalgene å vite?

Hva er ditt forhold til kunstig intelligens?

1. Jeg har prøvd å bruke KI, testet litt eller mye
2. Jeg har tatt i bruk KI som verktøy i jobb eller andre profesjonelle aktiviteter (som KU-medlem, for eksempel)
3. Jeg bruker min KI-assistent jevnt og trutt i hverdagen, til stort og smått

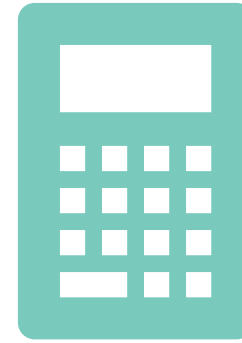
Hva er en KI-assistent som er basert på store språkmodeller?

- Språkmodellen er det som gjør selve "tenkingen", altså "forstår" det du skriver eller sier, og genererer svar tilbake.
- Vi setter "tenking" og "forstår" i anførselstegn fordi dette ikke handler om kognitive prosesser slik de foregår i menneskehjernen – det dreier seg om statistikk og sannsynlighetsberegning.
- Disse modellene bruker store mengder tekst til å bygge en statistisk modell som genererer sannsynlige fortsettelser av en allerede påbegynt tekst. Det samme skjer om vi ber modellen lage et bilde, et musikkstykke, en film, kode eller design, og det er derfor disse formene for KI kalles «generativ».

Digital Norways kurs «KI-assistenter på 1-2-3»

Ikke en hjerne

Men en kalkulator

«Bruk KI – men ikke glem å bruke hodet»

- KI vil gjerne svare
- Er trent på enorme mengder data hentet fra internett
- Kan hallusinere

→ God, gammeldags kildekritikk

KRONIKK

Når teknologien har et syn på verden

Det kan være fint å ha en allvitende assistent på innerlommen. Men kan vi stole på den?

Tove Botnen
KI-rådgiver i EY Bergen

Publisert 4. apr. kl. 11:33

<https://www.nrk.no/ytring/nar-teknologien-har-et-syn-pa-verden-1.17365831>

KI-assistenter

Kort oppsummert – et verktøy

Kan brukes smart eller dumt eller et sted midt i mellom

Som alt nytt – det må være rom for å prøve og feile

«Vi er snare til å vurdere risiko i det som er nytt men kanskje ikke så gode til å vurdere risiko i det vi har»

Hørt fra kommunedirektør på Arendalsuka 2025

Risikovurderinger!

Foto: Mauro Gigli / Unsplash

**Ta et samlet blikk på
risikobildet når nye
prosjekter skal bestilles**

Kommunene tar KI i bruk!

[Fagområder](#) [Forskning og statistikk](#) [Regioner](#) [Hovedtariffavtalen](#)[Arrangementer](#)[Om KS](#)

[KS mener](#)[Prosjekter og verktøy](#)[FoU-rapporter](#)[Kommunespeilet](#)[Forventningsg](#)

[Hjem](#) | [Digitalisering og smart teknologi](#) | [Kunstig intelligens \(KI\)](#) | IT i praksis 2025: Kunstig intelligens brukes av over halvparten i offentlige virksomheter

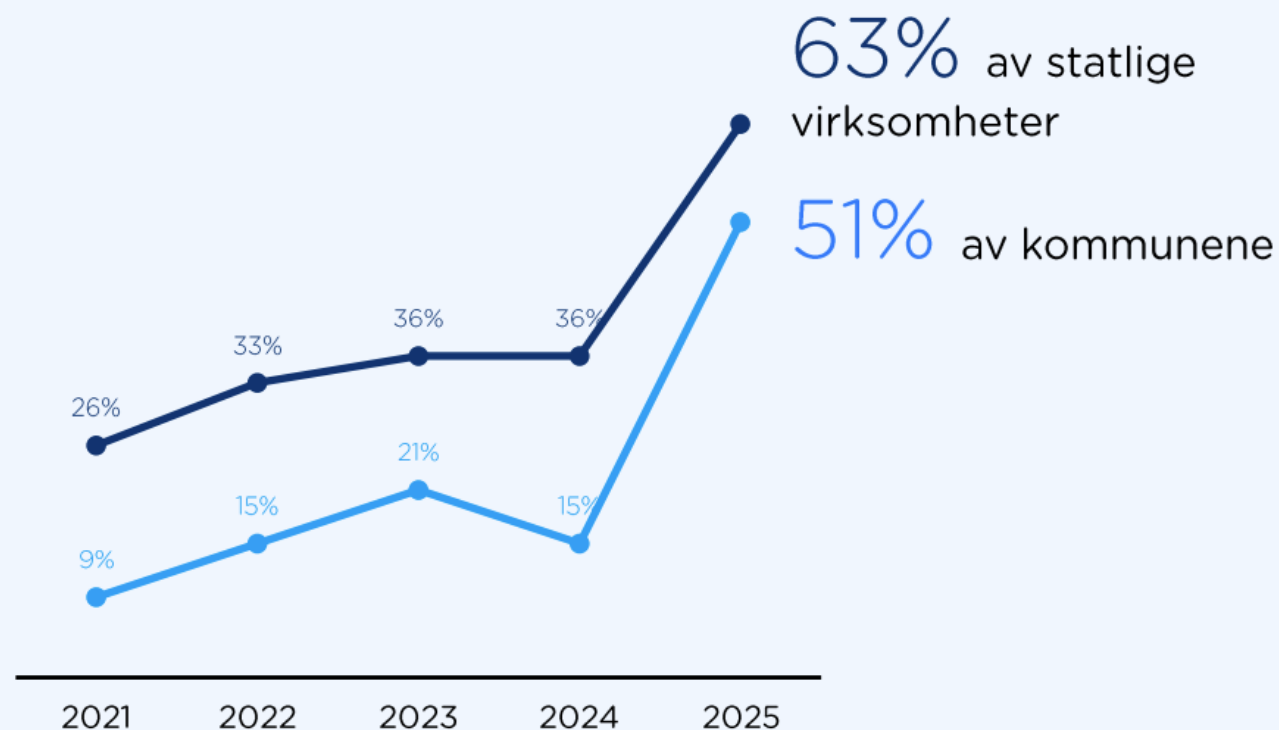
IT i praksis 2025: Kunstig intelligens brukes av over halvparten i offentlige virksomheter

Norsk offentlig sektor har tatt et digitalt hopp: Over halvparten av virksomheter bruker nå kunstig intelligens daglig. Men bare én av fire klarer å omsette effektivitetsgevinsten til reelle kostnadsbesparelser, viser årets IT i praksis.

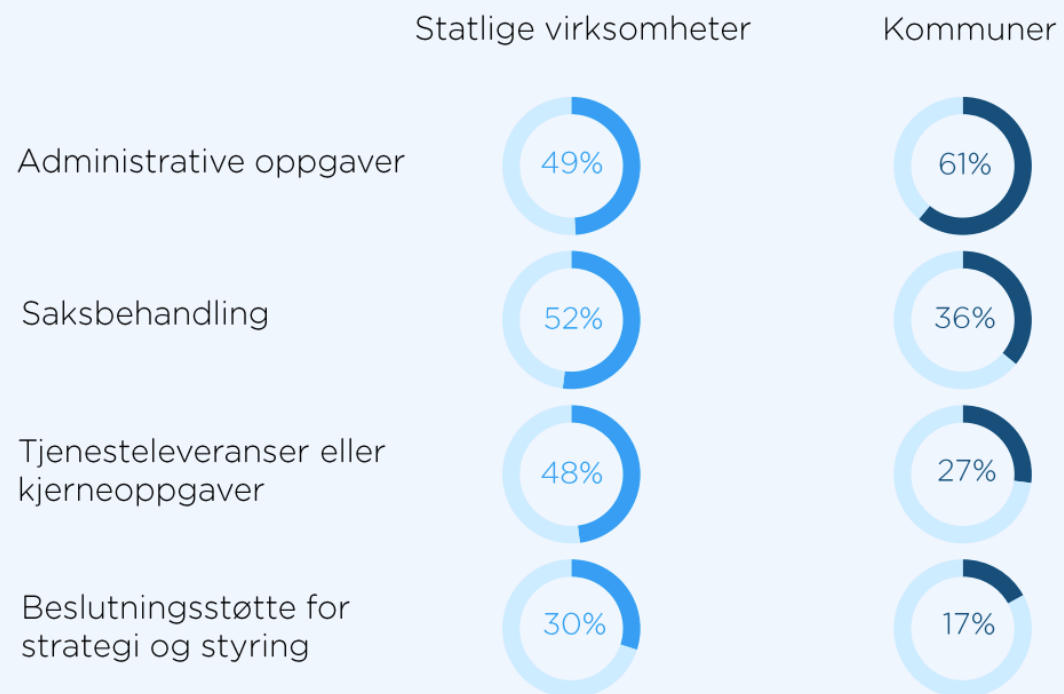
IT i praksis – noen resultater

<https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/kunstig-intelligens-ki/it-i-praksis-2025-kunstig-intelligens-brukes-av-7-av-10-offentlige-virksomheter/>

Andelen virksomheter som i **noen, stor eller svært stor grad** har tatt i bruk kunstig intelligens i interne prosesser og tjenesteleveranser

Andelen virksomheter som i **noen, stor eller svært stor grad** bruker eller utvikler KI for følgende oppgaver og/eller tjenester

Virksomheter som i **noen, stor eller svært stor grad** har realisert følgende gevinster gjennom bruk av KI

Bedre kvalitet i prosesser og tjenester

56%

59%

Raskere oppgaveløsning

65%

60%

Frigjort tid til andre oppgaver

62%

42%

Reduserte kostnader

26%

21%

Redusert bemanning

6%

6%

Statlige virksomheter

Kommuner

Virksomheter som i **stor eller svært stor grad** opplever følgende barrierer for bruk av KI, fordelt på kommuner og statlige virksomheter

Hvilken påstand beskriver best din virksomhets strategiske tilnærming til bruk av KI?

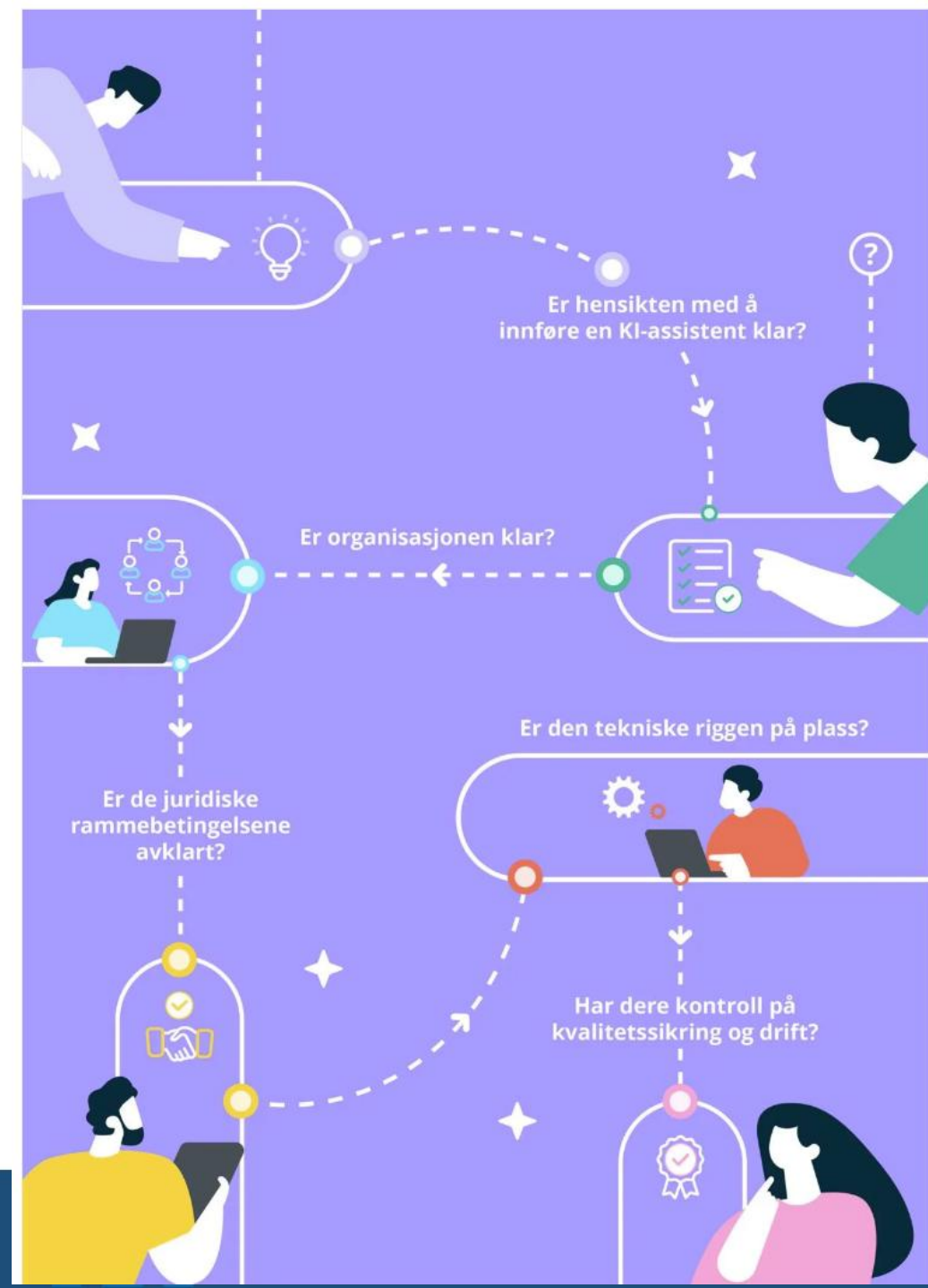

Veiledning er kommet!

<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/ki-assistenter-i-arbeidslivet-en-praktisk-guide/id3109040/>

Sju råd:

- Ha en bevisst tilnærming til ønskede gevinster
- Reflekter over hvilke oppgaver og hvilke kompetanser som kan bli viktige fremover
- Sett bruk av KI som et fast punkt på agendaen i samarbeidet med tillitsvalgte
- Strategisk ledelse må være tett på innføring og bruk av KI
- Tenk gjennom hvordan innføring og bruk av KI kan organiseres
- Legg en plan for hvordan ansatte og ledere kan få økt digital forestillingsevne og digitale ferdigheter
- Drøft retning for etisk (og juridisk) bruk av KI, og hvilken risiko som er akseptabel

Hvordan få det i fingrene selv?

- Prøv!
- Digital Norway – gratis kurs
- Non-profit
- Eid av en rekke offentlige og private virksomheter

<https://digitalnorway.com/kurs>

Oppsummering

Bærekraft

Et perspektiv

Kan (bør?) være integrert i all kommunal virksomhet og i det dere spør om

Kunstig intelligens

Et verktøy

Ikke et mål i seg selv

Spør om dette verktøyet brukes på en god måte for å nå målene

Mitt perspektiv

- Pålitelig informasjon
- Læring og forbedring

KONTROLLUTVALG

Av **Gjermund Gorset** (Ap), leder av
Kontrollutvalget i Trondheim kommune

Når virkeligheten spriker: **Helseplattformen**

«Rådmannen ønsker å være tydelig på at risikoen i gjennomføringen av den neste delen av prosjektet er stor. Erfaringen fra danske Sundhedsplattformen viser blant annet dette. Trondheim kommune vil bli vesentlig mer eksponert for risiko i form av kostnadsoverskridelser, interessekonflikter med spesialisthelsetjenesten, evnen til å stille faglige ressurser tilveie fremover og kontrollere omfanget av utviklingsarbeidet. Videre vil selve innføringen i organisasjonen være krevende og bety endringer for mange ansatte. Det er flere prosjekter i offentlig sektor som har opplevd slike utfordringer.»

Kommunedirektør i Tromsø Stig Tore Johnsen mener det er viktig at folk har tillit til de beslutningene politikerne skal ta. Foto: Terje Pedersen / NTB

Skoleskandalen i Tromsø: Kommunen brukte kilder som KI hadde diktet opp

Ønsket utbytte

- Å vite nok til å kunne spørre (og bestille)

Takk for meg 😊

The background of the slide features a close-up photograph of several hands, likely belonging to different people, holding and stacking large, rough, grey stones. The image is overlaid with a semi-transparent blue gradient, which serves as the background for the white text.

– *på vakt for
felleskapets
verdier*

Kildeliste

- Digital Norway
- IT i praksis via KS
<https://www.ks.no/fagomrader/digitalisering/kunstig-intelligens-ki/it-i-praksis-2025-kunstig-intelligens-brukes-av-7-av-10-offentlige-virksomheter/>
- Statlig veileder med godt «veikart»/kontrollspørsmål
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/ki-assistenter-i-arbeidslivet-en-praktisk-guide/id3109040/>